

مژده کتاب جدید!

گفت و گو با

حجت الاسلام نورالدین شریک،

نویسنده کتاب احکام پایه دوم

رشته علوم و معارف اسلامی

سابقه تألیف کتاب احکام

■ در مورد کتاب احکام، آیا پیش از این در آموزش و پرورش سابقه تألیف و تدریس داشته است؟ در بیرون از آموزش و پرورش چه طور؟ آیا الگوی خاصی برای کار داشتید؟

□ قبلاً در رشته معارف، کتاب آموزش احکام، تألیف حجه الاسلام فلاحزاده تدریس می شد. در خارج از آموزش و پرورش نیز همین طور. این کتاب در زمینه تدریس احکام به روش آسان برای نوجوانان تقریباً کتابی منحصر به فرد است. تا این که دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزش و پرورش، ارتقای سطح کتاب و تدوین کتابی جدید را با ضوابط و معیارهای آموزشی در دستور کار قرار داد و دستورالعملی را نیز برای تدوین کتاب معین نمود. حتی سرفصل ها نیز مشخص شد و تألیف آن به این جانب واگذار گردید.

بنده چون قبلاً در باب احکام و تدریس آن کار کرده بودم یادداشت های بسیاری در اختیار داشتم و مباحث تقریباً از قبل آماده بود. از سوی دیگر با دشواری های این درس از نزدیک آشنا بودم و راه حل هایی برای آن ها داشتم و آن ها را در این کتاب به کار گرفتم. مسیر نسبتاً همواری در پیش بود و به رغم مشکلات جانبی، در مجموع کار قابل قبولی ارائه شد. هر چند دستمان آن چنان که باید باز نبود و باید در چارچوب برنامه و ضوابط خاص پیش می رفتیم. من، در این تألیف تقریباً مطابق الگوی تجربی خودم پیش رفتم، یعنی آمیختن احکام با فلسفه احکام که بسیار مورد اقبال نسل جدید است. البته مهم ترین الگوی بنده در تألیف، کتاب، قرآن کریم بود که در بیان احکام، آن را با اخلاق و اعتقادات درهم می آمیزد.

اشاره

رشته علوم و معارف اسلامی به عنوان یکی از رشته های نظری متوسطه است که با وجود گذر سال ها از تأسیس آن، تألیف کتب تخصصی اش به دلایل متعدد به تأخیر افتاده است. کتاب احکام پایه دوم رشته معارف اولین کتابی است که در دفتر برنامه ریزی و تألیف کتاب های درسی آموزش و پرورش تهیه گردید و در اختیار دانش آموزان رشته قرار گرفت. به این مناسبت با حجت الاسلام شریک، مؤلف کتاب احکام، گفت و گویی داشتیم که از نظر تان می گذرد.

نورالدین شریک از نگاه خودش

...نورالدین شریک هستم، متولد ۱۳۵۲ شهری، پس از پایان تحصیلات در رشته ریاضی فیزیک در دبیرستان البرز، با شرکت در کنکور سراسری در رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی در دانشگاه امام صادق (ص) پذیرفته شدم، همزمان با درس دانشگاهی دروس حوزوی را نیز گذراندم و پس از هفت سال تحصیل، به تدوین پایان نامه کارشناسی ارشد با موضوع «بررسی مفهوم امر به معروف و نهی از منکر» اشتغال داشتم. از ابتدای دانشجویی به تدریس در مدارس و مساجد پرداختم و در چند سال اخیر نیز به تألیف مقاله و کتاب در موضوعات مختلف و نیز به امر تبلیغ دینی اشتغال داشته و دارم.

مزیت‌های کتاب جدید

■ کتابی که تألیف کردید چه مزیت‌هایی نسبت به

کتاب‌های مشابه آموزش احکام دارد و چه تفاوت‌هایی؟

□ تألیف کتاب درسی احکام برای مدارس کار حقیقتاً

دشواری است. تدریس احکام به صورت مسئله‌گویی

خسته‌کننده است و یادگیری آن را مشکل می‌سازد. لذا

به‌کارگیری روش‌های فعال و درگیر ساختن دانش‌آموز با بحث و

نیز ایجاد علاقه به چنین مباحثی، کاملاً ضروری است. براساس

تجربه و ارتباط با نسل جوان (و الهام از روش قرآن)، آمیخته

کردن احکام با فلسفه آن و طرح سؤالات روز جوانان پیرامون

آن را بهترین راه حل دیدم. این راه حل خوش‌بختانه مورد اقبال

مسئولین قرار گرفت و کتاب به این منوال تألیف شد.

در این کتاب برای هر موضوع، آیه یا روایت مناسبی (با

وسواس خاص) انتخاب شده است به طوری که موضوع هم

جنبه آموزشی و آمادگی دارد و هم با قرآن و روایات ائمه

اطهار(ع) ارتباط دارد. در ابتدای درس به جای پرداختن به

بیان مسئله و حکم شرعی، آن موضوع از دید عقلی و نقلی

تشریح شده و پاسخ برخی سؤالات و شبهات مبتلا به نیز مطرح

گردیده است. این کتاب درصدد پاسخ‌گویی به تمام سؤالات

نیست و حالت خودآموز ندارد، بلکه دانش‌آموز به کمک دبیر

این درس و فعالیت خارج از ساعات درسی باید پاسخ سؤالات

خود را پیدا نماید. در بیان مسائل شرعی نیز چارچوب رساله را

تا حدی شکسته‌ایم و دانش‌آموز را درگیر اصطلاحات و عبارات

خاص نکرده‌ایم و مسائل را آسان و سلیس و گزینشی مطرح

نموده‌ایم، زیرا هدف، آسان‌سازی آموزش و انتقال مفاهیم مورد

نیاز بوده است. فکر می‌کنم این کتاب می‌تواند الگوی خوبی

برای کتاب‌های آموزش احکام باشد، البته به تکمیل و اضافات

نیاز دارد و امیدوارم این مهم در آینده صورت گیرد.

انتظارات دبیران

■ آیا با دبیران احکام این رشته ارتباط داشتید؟ آن‌ها

چه انتظاراتی از کتاب و چه پیشنهادهایی به جناب‌عالی

داشتند؟

□ از طریق نظرسنجی‌هایی که با دبیران مدارس کشور

صورت گرفته است، از پیشنهادهای اصلاحی و نظرات آن‌ها مطلع

شده‌ام. هم‌چنین، برخی از دبیران در جلسات بازنگری و نظارت

حضور یافته و اظهار نظر کرده‌اند. در مجموع با کتاب برخورد بسیار

خوبی داشته‌اند و استقبال خوبی صورت گرفته است.

برخی دبیران خواستار درج توضیحات بیش‌تری در کتاب

شده‌اند تا موجب سهولت در تدریس شود و آنان را از مراجعه

غیر ضروری به مراجع بی‌نیاز کند، که تا حدی برآورده شد. ولی

فعلاً محدودیت‌هایی در این زمینه وجود دارد و به نظر من این

خواسته باید در کتاب راهنمای معلم برطرف گردد نه در کتاب

دانش‌آموز. دبیران و سازمان نیز باید به آموزش دبیران و کتاب

معلم توجه بیشتری معطوف دارند. البته تأمین برخی نظرات نیز

از حیطة اختیارات بنده خارج بود و باید در شورای برنامه‌ریزی

کتاب‌های درسی مطرح و تصمیم‌گیری گردد.

سخن آخر

■ اگر مطلب خاصی در پایان باقی مانده است بفرمایید.

□ از شما و از مجله رشد معارف که این فرصت را در

اختیار بنده گذاشتید تا اطلاعاتی را در زمینه کتاب جدید

احکام به اطلاع دبیران رشته معارف برسانم، تشکر می‌کنم. البته

حق مطلب در این مجال ادا نمی‌شود و به فرصتی مفصل‌تر

نیاز دارد. در پایان توجه مسئولین را به کافی نبودن ساعات

تدریس دروس معارف خصوصاً در دبیرستان جلب می‌کنم؛ زیرا

دانش‌آموزان ما با انبوهی از سؤالات و شبهات مواجه هستند

و مترصد یافتن زمانی برای بحث و پرسش، نباید این فرصت

را از آن‌ها دریغ کنیم. علم دین برای نسل جوان ما مهم‌تر از

ریاضیات و شیمی است ولی در برنامه‌ریزی آموزشی قضیه

به‌عکس است. واقعیت این است که این مقدار از ساعت درسی

جهت معارف به هیچ‌وجه پاسخ‌گوی نسل تشنه معارف نیست و

قبل از دیر شدن باید چاره‌ای اندیشید.

مهم‌ترین الگوی بنده در تألیف کتاب، قرآن کریم بود که در بیان احکام، آن را با اخلاق و اعتقادات درهم می‌آمیزد

